

**TEKSTİL ve HAMMADDELERİ
SEKTÖR RAPORU**

***TİCARET BAKANLIĞI
İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ***

SEKTÖRÜN TANIMI

Tekstil sektörü elyaf, iplik ve kumaşları içermektedir. Elyaftan ipliğe geçiş eğirme, iplikten kumaşa geçiş ise örme ve dokuma yoluyla olmaktadır. Ham tekstil yüzeylerinin terbiye işleminden geçirilmesi ile mamul tekstil yüzeyleri elde edilmektedir. Bu kapsamda BM tarafından oluşturulmuş Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması (SITC) Rev. 3'e göre tekstil endüstrisi iki başlık altında sınıflandırılmaktadır: Bunlar SITC 26 (elyaf ve hammadde grubu) ile SITC 65 (tekstil ipliği, dokuma ve örme kumaşlar, ev tekstili ürünleri) no.'lu kategorilerdir. Bu kapsamda, Türk Gümrük Cetvelinde yer alan 50-60. fasıllar arası ile 63. fasıl tekstil ürünleri olarak tanımlanmaktadır. Öte yandan, İhracatçı Birlikleri kayıt rakamları sınıflamasında 63. fasıl (ev tekstili) konfeksiyon altında değerlendirilmektedir. Bu raporda ev tekstili ürünleri uluslararası literatürde olduğu şekliyle tekstil ürünleri olarak değerlendirilmektedir.

Kumaşlar dokuma ve örme kumaşlar olarak ikiye ayrılmaktadırlar. Vatka, keçe, halı ve yer döşemeleri de tekstil ürün grubunda yer almaktadır. Sektörde yer alan ürünler ağırlıklı olarak konfeksiyon sanayine yönelik ara malı niteliğinde ürünlerdir. Nihai kullanıma yönelik olup da tekstil başlığı altında yer alan ürünler 57. fasıldaki halılar ile 63. fasılda yer alan perde ve battaniye gibi ev tekstili ürünleridir.

SEKTÖRÜN DIŞ TİCARETİ

Uluslararası ticaret içerisinde tekstil üretimi Sanayi Devrimi'nden bu yana önemli bir segment olarak karşımıza çıkmaktadır. 2020 yılında tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını, tüm sektörleri olduğu gibi tekstil sektörünü de olumsuz etkilemiştir. 2021 yılında ise salgının yıkıcı etkilerinin bertaraf edilmesiyle birlikte, tekstil ihracatı bir önceki yıla kıyasla tüm dünyada %4,6 oranında artarak 381,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşerek, pandemi öncesi rakamları dahi geçmiştir. Tekstil sektörünün dünya ticaretine bakıldığında, ihracatta ön plana çıkan ülkeler dünya pazarından aldığı paya göre Çin (%35), Hindistan (%6,9), ABD (%5,3), Türkiye (%4,2) ve Almanya (%4,1)'dir. Türkiye'nin tekstil ihracatı, 2021 yılında bir önceki yıla göre %31,0 oranında artarak 16,2 milyar dolar seviyesine yükselirken, dünya pazarından aldığı %4,2 pay ile sıralaması 4'üncü sıraya yükselmiştir.

Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçısı Ülkeler

Ülke Adı	2019	2020	2021	2020/2021	2021
	Değer (1.000 \$)	Değer (1.000 \$)	Değer (1.000 \$)	Değişim	Pay
Çin	122.335.115	156.072.263	133.589.050	-14,4%	35,0%
Hindistan	19.243.533	17.381.028	26.264.324	51,1%	6,9%
ABD	20.910.426	18.660.071	20.382.708	9,2%	5,3%
Türkiye	12.511.407	12.342.286	16.163.088	31,0%	4,2%
Almanya	14.374.630	14.389.755	15.580.284	8,3%	4,1%
İtalya	12.226.264	10.079.343	12.482.309	23,8%	3,3%
Vietnam	9.386.232	10.069.052	11.218.390	11,4%	2,9%
Güney Kore	10.737.486	9.096.027	10.264.387	12,8%	2,7%
Pakistan	7.853.099	7.420.051	9.615.399	29,6%	2,5%
Tayvan	8.711.037	7.154.869	8.576.975	19,9%	2,2%
Hollanda	6.014.731	6.165.093	7.308.548	18,5%	1,9%
Belçika	6.644.291	6.198.551	6.989.562	12,8%	1,8%
Japonya	7.209.413	6.095.630	6.746.703	10,7%	1,8%
Fransa	5.331.249	4.737.392	5.571.565	17,6%	1,5%
Hong Kong	6.329.867	5.346.832	5.291.209	-1,0%	1,4%

İspanya	4.821.542	4.174.389	5.266.286	26,2%	1,4%
Endonezya	4.592.431	3.564.991	4.548.783	27,6%	1,2%
Avustralya	3.631.080	2.148.947	4.392.949	104,4%	1,2%
Brezilya	3.407.835	3.929.463	4.322.574	10,0%	1,1%
Tayland	4.464.258	3.687.355	4.256.515	15,4%	1,1%
Liste Toplamı (İlk 20 Ülke)	290.735.926	308.713.388	318.831.608	3,3%	83,6%
Diğer Ülkeler	58.067.750	55.758.665	62.515.760	12,1%	16,4%
Genel Toplam	348.803.676	364.472.053	381.347.368	4,6%	100,0%

Kaynak: Trademap

İthalatta ön plana çıkan ülkelere ABD (%11,4 pay), Vietnam (%7 pay), Çin (%6,4 pay), Almanya (%4,8 pay) ve Bangladeş (%4,4)'tir. Dünya tekstil ithalatçıları arasında Türkiye'nin tekstil ithalatı, 2021 yılında bir önceki yıla göre %28,4 oranında artarak 9,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşirken, 7'nci sıradaki yerini korumuştur.

Tekstil ve Hammaddeleri İthalatçısı Ülkeler

Ülke Adı	2019	2020	2021	2020/2021	2021
	Değer (1.000 \$)	Değer (1.000 \$)	Değer (1.000 \$)	Değişim	Pay
ABD	32.051.665	46.094.966	40.568.034	-12,0%	11,4%
Vietnam	20.337.183	18.202.195	24.766.178	36,1%	7,0%
Çin	24.052.815	21.081.146	22.712.746	7,7%	6,4%
Almanya	14.301.272	20.533.130	17.108.716	-16,7%	4,8%
Bangladeş	12.668.934	10.639.566	15.730.739	47,9%	4,4%
İtalya	9.409.241	10.940.574	10.335.292	-5,5%	2,9%
Türkiye	9.034.703	7.771.921	9.982.322	28,4%	2,8%
Japonya	9.166.469	11.994.637	9.513.368	-20,7%	2,7%
Endonezya	8.530.390	6.573.187	8.788.629	33,7%	2,5%
Fransa	7.306.986	12.981.292	8.780.757	-32,4%	2,5%
İngiltere	7.636.861	11.378.781	8.455.084	-25,7%	2,4%
Meksika	6.704.274	5.643.966	6.953.749	23,2%	2,0%
Hindistan	7.148.244	4.606.928	6.925.113	50,3%	1,9%
Güney Kore	5.743.217	6.042.260	6.523.865	8,0%	1,8%
Hollanda	5.009.985	5.924.789	6.489.339	9,5%	1,8%
Polonya	4.794.014	5.313.058	5.930.892	11,6%	1,7%
İspanya	4.975.057	6.568.925	5.872.006	-10,6%	1,6%
Kanada	4.640.367	6.446.832	5.657.591	-12,2%	1,6%
Kamboçya	5.166.084	4.519.040	5.542.051	22,6%	1,6%
Rusya	4.149.919	4.597.013	5.100.785	11,0%	1,4%
Liste Toplamı (İlk 20 Ülke)	202.827.680	227.854.206	231.737.256	1,7%	65,1%
Diğer Ülkeler	111.817.939	112.634.256	124.196.507	10,3%	34,9%
Genel Toplam	314.645.619	340.488.462	355.933.763	4,5%	100,0%

Kaynak: Trademap

Dünyanın başlıca ithalat ve ihracatçılara bakıldığında gelişmiş ülkelerin sektörü aslında terk etmedikleri ortaya çıkmaktadır. En büyük tekstil ithalatçısı ülkelerin aynı zamanda da tekstil ihracatçısı oldukları gözlemlenmektedir. Sektörün terk edildiğine ilişkin yanlış yargının gelişmiş ülkelerin ihracatlarının başka alanlarda artmasıyla sektörün toplam ihracat içindeki payının azalmasından ve özellikle yoğun işgücü gerektiren üretimin gelişmekte olan ya da gelişmemiş ülkelere fason üretim şeklinde bırakılmasından kaynaklanan bir yanılsama olduğu düşünülmektedir.

Tekstil mamullerinin konfeksiyon ve ev tekstili gibi konvansiyonel uygulama alanlarında tekstil ile ikame edilecek bir malzeme mevcut değilken; tekstil esaslı malzemeler havacılıktan inşaata; elektronikten ulaşıma birçok sektördeki geleneksel malzemelere ikame olmaya başlamıştır. Bu kapsamda, basit ürünlerin üretimi sanayileşmekte olan ülkelere bırakılırken yüksek katma değerli teknik tekstillerde gelişmiş ülkelerin pazardaki varlıklarını devam ettirdikleri görülmektedir.

TÜRKİYE TEKSTİL VE HAMMADDELERİ SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Yıllar itibarıyla tekstil sektörünün genel ihracat performansına bakıldığında 2015 yılında 11,8 milyar dolar, 2019 yılında 12,5 milyar dolar ve 2022 yılında ise 15,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Öte yandan, 2019-2020 yıllarında dünya ekonomisinde daralmaya neden olan kovid-19 salgını nedeniyle tüm sektörlerde olduğu gibi tekstil sektörü ihracatımızda da olumsuzluklar yaşanmıştır. Ancak, salgının küresel markaların alım kararlarını doğrudan etkilemesi sonucunda, özellikle Uzakdoğu ülkeleri yoğunluklu siparişlerin ülkemize yönelmiş olması ve 2021 yılında salgının etkilerinin bertaraf edilmesiyle birlikte tekstil ve hammaddeleri sektörü ihracatımız, bir önceki yıla göre %31 oranında artarak 16,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşirken; 2022 yılında bir önceki yıla kıyasla %2,3 oranında azalarak 15,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Tekstil ve hammaddeleri sektörü dış ticaret fazlası veren sektörlerimizden biridir. Sektör ithalatı 2015 yılında 8,7 milyar dolar, 2019 yılında 9 milyar dolar ve 2022 yılında ise 12,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Son yıllarda aynı trendde seyreden sektör ithalatı, 2021 yılında bir önceki yıla oranla %28,4 oranında artarak 9,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

	İHRACAT		İTHALAT	
	DEĞER	DEĞİŞİM	DEĞER	DEĞİŞİM
2015	11.786.474.134		8.715.144.167	
2016	11.796.196.460	0,1%	8.634.442.365	-0,9%
2017	12.321.998.930	4,5%	9.923.003.567	14,9%
2018	12.718.779.527	3,2%	9.199.724.194	-7,3%
2019	12.508.619.876	-1,7%	9.034.738.377	-1,8%
2020	12.341.481.537	-1,3%	7.771.697.975	-14,0%
2021	16.161.215.189	31,0%	9.982.292.271	28,4%
2022	15.792.019.829	-2,3%	12.722.486.042	27,5%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

- Fasil Bazında Tekstil Ve Hammaddeleri Sektörü İhracatımız

Tekstil ve hammaddeleri sektörü ihracatımız fasıl bazında incelediğinde 2022 yılında bir önceki yıla göre en fazla artış %12,6'lık oran ile 55. fasıl altında yer alan sentetik ve suni devamsız lifler ihracatında gerçekleşmiştir. 57. fasılda yer alan halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları (%17,9 pay) ile 63. fasılda yer alan ve daha çok konfeksiyon sektörü tarafından üretimde kullanılan mensucattan mamul diğer eşya ve paçavra (%17,5 pay) ürünleri en fazla ihracat yapılan ürün grupları olmuştur.

Fasıl	GTİP İkili Tanımı	2021		2022		Değişim
		Değer (\$)	Pay	Değer (\$)	Pay	
50	İpek (Elyaf, iplik, kumaş)	5.924.363	0,0%	1.677.082	0,0%	-71,69%
51	Yün, Kıl, At Kılı; Bunların İplik ve Dokumaları	87.870.725	0,5%	88.647.065	0,6%	0,88%
52	Pamuk (Elyaf, İplik, Kumaş)	2.265.699.974	14,0%	2.263.973.991	14,3%	-0,08%
53	Dokumaya Elverişli Bitkisel Lifler, Kağıt İpeği ve Dokumaları	65.394.285	0,4%	65.713.807	0,4%	0,49%
54	Dokumaya Elverişli Suni ve Sentetik Filamentler	1.871.300.675	11,6%	1.883.238.495	11,9%	0,64%
55	Sentetik ve Suni Devamsız Lifler	1.728.029.681	10,7%	1.945.706.371	12,3%	12,60%
56	Vatka, Keçe, Dokunmamış Mensucat, Özel İplik, Sicim ve Mamulleri	1.073.428.568	6,6%	1.126.844.162	7,1%	4,98%
57	Halılar ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları	3.240.150.974	20,0%	2.819.299.469	17,9%	-12,99%
58	Özel Dokunmuş Mensucat, Dantela, Duvar Halıları, İşlemeler	464.289.168	2,9%	443.894.073	2,8%	-4,39%
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış Mensucat; Bunlardan Teknik Eşya	308.001.574	1,9%	335.431.766	2,1%	8,91%
60	Örme Eşya	2.156.428.102	13,3%	2.052.316.353	13,0%	-4,83%
63	Mensucattan Mamul Diğer Eşya, Kullanılmış Eşya, Paçavralar	2.894.697.100	17,9%	2.765.277.195	17,5%	-4,47%
Genel Toplam		16.161.215.189	100,0%	15.792.019.829	100,0%	-2,28%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

- Ülkeler İtibarıyla Tekstil ve Hammaddeleri Sektörü İhracatımız

Tekstil ve hammaddeleri sektörü ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise 2022 yılında en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz ülkeler sırasıyla ABD (%11,1 pay ile), İtalya (%7,4 pay ile), Almanya (%7,4 pay ile), İngiltere (%4,2 pay ile) ve İspanya (%3,7 pay ile) olmuştur. Öte yandan, başlıca ticaret partnerimiz olan AB üyesi ülkelere 2022 yılında bir önceki yıla kıyasla %39,7 oranında artış göstererek 6,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

İhracat	2021	2022	2022/2021	2022
	Dolar Değeri	Dolar Değeri	Değişim	Pay
ABD	2.085.454.308	1.756.465.443	-15,8%	11,1%
İtalya	1.169.224.042	1.174.255.701	0,4%	7,4%
Almanya	1.237.310.122	1.161.428.770	-6,1%	7,4%
İngiltere	782.477.871	662.793.968	-15,3%	4,2%
İspanya	520.873.163	590.544.776	13,4%	3,7%
Belarus	488.962.925	567.599.328	16,1%	3,6%
Rusya Federasyonu	368.918.097	507.446.763	37,5%	3,2%
Mısır	544.216.155	444.920.386	-18,2%	2,8%
Fransa	387.101.488	403.804.748	4,3%	2,6%
İran	296.075.100	402.118.310	35,8%	2,5%
Hollanda	478.490.164	392.408.509	-18,0%	2,5%
Fas	320.904.860	388.655.033	21,1%	2,5%
Bulgaristan	550.159.884	378.676.200	-31,2%	2,4%
Polonya	361.631.253	338.411.180	-6,4%	2,1%
Romanya	325.409.428	317.856.159	-2,3%	2,0%
Irak	292.833.765	300.356.016	2,6%	1,9%
Tunus	250.441.185	284.611.568	13,6%	1,8%
Portekiz	286.429.364	246.746.955	-13,9%	1,6%
İsrail	247.934.423	240.105.846	-3,2%	1,5%

Yunanistan	218.800.119	238.248.099	8,9%	1,5%
İlk 20 Ülke toplamı	11.213.647.716	10.797.453.758	-3,7%	68,4%
AB-27	6.650.361.810	6.274.742.413	-5,6%	39,7%
Genel Toplam	16.161.215.189	15.792.019.829	-2,3%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İthalat

- Fasil Bazında Tekstil ve Hammaddeleri Sektörü İthalatımız

Tekstil ve hammaddeleri sektörü ithalatımız fasıl bazında incelediğinde 2022 yılında bir önceki yıla göre en fazla artış %49,6'lık oran ile 51. fasıldaki yün, kıl ve bunların iplik ve dokumaları ürün grubu ithalatında gerçekleşirken; 57. fasıl altında yer alan halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları ürün grubu %33,4'lük pay ile en fazla ithalat yapılan ürün grubu olmuştur.

Fasıl	GTİP İkili Tanımı	2021		2022		2021/22
		Dolar Değeri	Pay	Dolar Değeri	Pay	Değişim
50	İpek (Elyaf, iplik, kumaş)	19.387.509	0,2%	25.623.226	0,2%	32,2%
51	Yün, Kıl, At Kılı; Bunların İplik ve Dokumaları	223.559.947	2,2%	334.547.334	2,6%	49,6%
52	Pamuk (Elyaf, İplik, Kumaş)	3.714.927.093	37,2%	4.842.013.646	38,1%	30,3%
53	Dokumaya Elverişli Bitkisel Lifler, Kağıt İpeği ve Dokumaları	355.393.872	3,6%	381.868.629	3,0%	7,4%
54	Dokumaya Elverişli suni ve Sentetik Filamentler	2.268.569.515	22,7%	2.882.121.165	22,7%	27,0%
55	Sentetik ve Suni Devamsız Lifler	1.692.588.346	17,0%	2.256.136.179	17,7%	33,3%
56	Vatka, Keçe, Dokunmamış Mensucat, Özel İplik, Sicim ve Mamulleri	393.814.314	3,9%	426.058.255	3,3%	8,2%
57	Halılar ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları	56.875.712	0,6%	75.857.175	0,6%	33,4%
58	Özel Dokunmuş Mensucat, Dantela, Duvar Halıları, İşlemeler	145.487.539	1,5%	189.260.941	1,5%	30,1%
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış Mensucat; Bunlardan Teknik Eşya	445.090.632	4,5%	548.421.183	4,3%	23,2%
60	Örme Eşya	428.665.175	4,3%	521.596.424	4,1%	21,7%
63	Mensucattan Mamul Diğer Eşya, Kullanılmış Eşya, Paçavralar	237.932.617	2,4%	238.981.885	1,9%	0,4%
Genel Toplam		9.982.292.271	100,0%	12.722.486.042	100,0%	27,5%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tekstil ve hammaddeleri sektörü ithalatımızın üçte biri pamuklu ürün grubunda yapılmaktadır. Bu ithalatın büyük bir kısmını ise ham pamuk oluşturmaktadır. Bu nedenle, pamuk fiyatlarında yaşanan değişimler, sektör ithalatına doğrudan yansımaktadır.

- Ülkeler İtibarıyla Tekstil ve Hammaddeleri Sektörü İthalatımız

Tekstil ve hammaddeleri sektörü ithalatımız ülkeler bazında incelendiğinde 2022 yılında en fazla ithalat gerçekleştirdiğimiz ülkeler sırasıyla Çin (%19,9 pay ile), ABD (%9,7 pay ile), Hindistan (%7,6 pay ile), Brezilya (%5,1 pay ile) ve İtalya (%4,9 pay ile) olmuştur. Öte yandan, en çok ithalat yapılan ilk 20 ülkenin toplam ithalatı tüm dünya ithalatının %83,6'sını oluşturmaktadır.

Ülke Adı	2021	2022	2021/22	2022
	Dolar Değeri	Dolar Değeri	Değişim	Pay
Çin	1.770.494.573	2.530.732.559	42,9%	19,9%
ABD	623.274.778	1.234.127.162	98,0%	9,7%
Hindistan	682.975.298	971.482.014	42,2%	7,6%
Brezilya	512.271.250	646.174.797	26,1%	5,1%
İtalya	509.072.214	618.431.153	21,5%	4,9%
Özbekistan	502.915.148	594.725.558	18,3%	4,7%
Güney Kore	424.839.669	546.962.396	28,7%	4,3%
Mısır	352.016.150	456.859.777	29,8%	3,6%
Endonezya	328.542.596	375.971.455	14,4%	3,0%
Yunanistan	515.733.759	372.190.296	-27,8%	2,9%
Almanya	364.069.462	310.868.240	-14,6%	2,4%
Malezya	217.526.158	304.353.709	39,9%	2,4%
Avustralya	103.096.014	262.348.843	154,5%	2,1%
Bangladeş	259.849.695	233.734.325	-10,1%	1,8%
Pakistan	205.141.472	232.186.770	13,2%	1,8%
Türkmenistan	260.485.429	228.555.344	-12,3%	1,8%
Azerbaycan	259.410.293	204.462.993	-21,2%	1,6%
Avusturya	170.662.354	198.058.223	16,1%	1,6%
Vietnam	113.044.837	158.324.893	40,1%	1,2%
İspanya	133.905.796	151.828.444	13,4%	1,2%
İlk 20 Ülke Toplamı	8.309.326.945	10.632.378.951	28,0%	83,6%
Diğer Ülkeler	1.672.965.326	2.090.107.091	24,9%	16,4%
Genel Toplam	9.982.292.271	12.722.486.042	27,5%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı